

บทที่ 6

ผลการศึกษา

จากบทต่างๆ ที่ผ่านมาข้างต้น ทำให้เราเข้าใจแนวคิดของการกระจายรายได้ ความไม่เท่าเทียมกันในรายได้ ความยากจน ความสัมพันธ์ระหว่างการว่างงานและเงินเพื่อกับความไม่เท่าเทียมกันในรายได้ ความสัมพันธ์ระหว่างการว่างงานและเงินเพื่อกับความยากจน รวมทั้งทราบถึงความเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตของคนในแต่ละชั้นรายได้แล้ว ในส่วนของบทนี้จะแสดงผลการศึกษาทั้งหมดของสิ่งที่เราสนใจ โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรกแสดงผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการว่างงานและเงินเพื่อกับความไม่เท่าเทียมกันในรายได้ ส่วนที่สอง แสดงผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการว่างงานและเงินเพื่อกับภาวะความยากจน

6.1 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการว่างงานและเงินเพื่อกับความไม่เท่าเทียมกันในรายได้

เนื่องจากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการว่างงานและเงินเพื่อกับความไม่เท่าเทียมกันในรายได้ในครั้งนี้ ศึกษาผ่านความสัมพันธ์ระหว่างการว่างงานและเงินเพื่อกับการกระจายรายได้ตามหน้าที่การผลิต (Functional or Factoral Income Distribution) ดังนั้น ในส่วนนี้ จะเริ่มจากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการว่างงานและเงินเพื่อกับการกระจายรายได้ตามหน้าที่การผลิต (Functional or Factoral Income Distribution) ตามด้วย ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการว่างงานและเงินเพื่อกับการกระจายรายได้ระหว่างบุคคล หรือการกระจายรายได้ตามขนาด ซึ่งคำนวณมาจากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการว่างงานและเงินเพื่อกับการกระจายรายได้ตามหน้าที่การผลิต กับการศึกษาความเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตต่างๆ ของคนในแต่ละชั้นรายได้ ในบทที่ 5

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6.1.1 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการว่างงานและเงินเพื่อกับการกระจายรายได้ตามหน้าที่การผลิต (Functional or Factoral Income Distribution)

ตารางที่ 6.1 ความสัมพันธ์ระหว่างการว่างงานและเงินเพื่อกับการกระจายรายได้ตามหน้าที่การผลิต

ตัวแปรตาม	ตัวแปรต้น				R ²	Durbin-Watson Stat *
	ค่าคงที่	อัตราการว่างงาน	อัตราเงินเพื่อ	แนวโน้ม		
S _w	45.88 (17.7236)**	-0.57 (-1.2056)	-0.28 (-1.1064)	0.53 (4.2249)**	0.7434	0.8473
S _{NF}	22.19 (20.7943)**	-0.33 (-1.6981)*	0.05 (0.4938)	0.24 (4.7189)**	0.7659	0.8334
S _F	22.66 (8.4929)**	0.77 (1.5898)*	0.16 (0.6080)	-0.94 (-7.3102)**	0.8824	0.7571
S _{Tr}	5.67 (5.6739)**	0.18 (1.0006)	-0.04 (-0.4516)	0.18 (3.7480)**	0.6605	0.7001
S _R	1.83 (3.3870)**	-0.09 (-0.9409)	0.05 (0.9395)	0.03 (1.2445)	0.3077	1.6628
S _o	1.77 (2.5468)**	0.04 (0.2873)	0.06 (0.9465)	-0.04 (-1.2684)	0.2849	1.0208

หมายเหตุ : ค่าในวงเล็บแสดงค่า t-statistic

* มีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 80 (ทดสอบ 2 ทาง)

** มีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 (ทดสอบ 2 ทาง)

* ค่า Durbin-Watson Statistic ที่คำนวณได้ในแต่ละสมการตกอยู่ในช่วงที่ตัดสินไม่ได้ว่ามีปัญหา Autocorrelation หรือไม่ แต่เนื่องจาก ข้อจำกัดด้านข้อมูลที่สัดส่วนรายได้จากปัจจัยการผลิตต่างๆ ใน การศึกษานี้เป็นข้อมูลเฉลี่ย และข้อจำกัดด้านแบบจำลองที่เป็นระบบสมการ การแก้ไขปัญหา Autocorrelation จึงจะทำให้ค่าสัมประสิทธิ์ต่างๆ ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขของแบบจำลอง และไม่ถูกต้องตามสมมติฐาน

จากตารางที่ 6.1 พบว่า อัตราการว่างงานมีผลต่อสัดส่วนกำไรนอกภาคเกษตรต่อรายได้ทั้งหมด และสัดส่วนกำไรภาคเกษตรต่อรายได้ทั้งหมด อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 80 โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับสัดส่วนกำไรนอกภาคเกษตร และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับสัดส่วนกำไรภาคเกษตร เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ อัตราการว่างงานที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้สัดส่วนกำไรนอกภาคเกษตรต่อรายได้ทั้งหมดลดลง ร้อยละ 0.33 ของรายได้ทั้งหมด ขณะที่ ทำให้สัดส่วนกำไรภาคเกษตรต่อรายได้ทั้งหมดเพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.77 ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

เมื่อเกิดการว่างงาน และอัตราการว่างงานสูงขึ้น ซึ่งหมายถึง ภาวะเศรษฐกิจที่ถดถอยลง กำลังซื้อจะลดน้อยลงไป ทำให้ผู้ประกอบการ ขายสินค้าได้น้อยลง รายได้จากกำไรนอกภาคเกษตรลดลง ส่งผลให้สัดส่วนกำไรนอกภาคเกษตรต่อรายได้ทั้งหมดลดลง ในทางตรงกันข้าม ผู้ประกอบการที่ได้รับรายได้จากกำไรภาคเกษตร จะได้รับสัดส่วนกำไรภาคเกษตรต่อรายได้ทั้งหมดเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ เนื่องจาก ภาวะเศรษฐกิจถดถอย จะไม่ทำให้ผู้ประกอบการกลุ่มนี้ได้รับรายได้ลดลงมาก เพราะรายได้ของผู้ประกอบการกลุ่มนี้มาจากสินค้าเกษตร ซึ่งเป็นสินค้าที่มีความยืดหยุ่นต่ำ* ทำให้ถึงแม้ว่า เศรษฐกิจจะซบเซาอย่างไร ประชาชนก็ยังคงต้องซื้อสินค้าเหล่านี้เพื่อการบริโภค ดังนั้น อัตราการว่างงานที่เพิ่มขึ้น จะทำให้สัดส่วนกำไรภาคเกษตรต่อรายได้ทั้งหมดเพิ่มขึ้น

ถึงแม้ว่าอัตราการว่างงาน จะไม่มีผลต่อสัดส่วนค่าแรงและเงินเดือนต่อรายได้ทั้งหมด สัดส่วนเงินโอนต่อรายได้ทั้งหมด สัดส่วนรายได้จากทรัพย์สินต่อรายได้ทั้งหมด และสัดส่วนรายได้อื่นๆ ต่อรายได้ทั้งหมด อย่างมีนัยสำคัญ แต่เมื่อพิจารณาเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ พบว่า ส่วนใหญ่มีเครื่องหมายเป็นไปตามสมมติฐาน กล่าวคือ อัตราการว่างงานมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับสัดส่วนค่าแรงและเงินเดือนต่อรายได้ทั้งหมด และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับสัดส่วนเงินโอนต่อรายได้ทั้งหมด และสัดส่วนรายได้อื่นๆ ต่อรายได้ทั้งหมด ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

* Isra Sarntisart, "Industrial Protection and Income Distribution in Thailand," (Doctoral dissertation, the Australian National University, 1993)

เมื่ออัตราการว่างงานสูงขึ้น จะต้องมีคนที่ถูกให้ออกจากงาน และคนเหล่านี้มักจะเป็นคนงาน ลูกจ้าง ซึ่งเป็นบุคคลที่ได้รับรายได้จากค่าแรงและเงินเดือน ทำให้รายได้จากค่าแรงและเงินเดือนลดลง ดังนั้น เมื่ออัตราการว่างงานสูงขึ้น จะทำให้สัดส่วนค่าแรงและเงินเดือนต่อรายได้ทั้งหมดลดลง ในทางตรงกันข้าม อัตราการว่างงานที่เพิ่มขึ้น จะไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ที่ได้รับรายได้จากเงินโอน เช่น ผู้ที่ได้รับบำนาญ ผู้ที่ได้รับเงินช่วยเหลือ และผู้ที่ได้รับรายได้จากรายได้อื่นๆ เช่น ผู้ที่ได้รับรายได้จากเงินประกัน ดังนั้น อัตราการว่างงานที่สูงขึ้น จะทำให้สัดส่วนเงินโอนต่อรายได้ทั้งหมด และสัดส่วนรายได้อื่นๆ ต่อรายได้ทั้งหมดเพิ่มขึ้น

เมื่อพิจารณาผลของเงินเฟ้อ พบว่า อัตราเงินเฟ้อไม่มีผลต่อสัดส่วนรายได้จากปัจจัยการผลิตต่างๆ ต่อรายได้ทั้งหมด อย่างมีนัยสำคัญ แต่เมื่อพิจารณาเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ พบว่า ส่วนใหญ่มีเครื่องหมายเป็นไปตามสมมติฐาน กล่าวคือ อัตราเงินเฟ้อมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับสัดส่วนค่าแรงและเงินเดือนต่อรายได้ทั้งหมด และสัดส่วนเงินโอนต่อรายได้ทั้งหมด และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับสัดส่วนกำไรนอกภาคเกษตร สัดส่วนกำไรภาคเกษตร และสัดส่วนรายได้จากทรัพย์สิน ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

เมื่อเกิดภาวะเงินเฟ้อขึ้น ผู้ที่ได้รับรายได้จากค่าแรงและเงินเดือน และผู้ที่ได้รับรายได้จากเงินโอน จะไม่ได้รับรายได้เพิ่มขึ้นทันทีที่ระดับราคาสินค้าเพิ่มขึ้น ขณะที่ผู้ประกอบการและผู้ที่ได้รับรายได้จากทรัพย์สิน จะได้รับรายได้เพิ่มขึ้น จากการที่ระดับราคาสินค้าหรือราคาทรัพย์สินเพิ่มขึ้น ดังนั้น เงินเฟ้อที่เพิ่มขึ้น จะทำให้สัดส่วนค่าแรงและเงินเดือน และสัดส่วนเงินโอนลดลง ขณะที่ทำให้สัดส่วนกำไรนอกภาคเกษตร สัดส่วนกำไรภาคเกษตร และสัดส่วนรายได้จากทรัพย์สินเพิ่มขึ้น

เมื่อพิจารณาผลของแนวโน้ม พบว่า แนวโน้มมีผลต่อสัดส่วนค่าแรงและเงินเดือน สัดส่วนกำไรนอกภาคเกษตร สัดส่วนกำไรภาคเกษตร และสัดส่วนเงินโอน อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 90 โดยที่ เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ แนวโน้มที่เพิ่มขึ้น 1 หน่วยหรือเมื่อเวลาผ่านไป 1 ปี จะทำให้สัดส่วนค่าแรงและเงินเดือนต่อรายได้ทั้งหมดเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.53 สัดส่วนกำไรนอกภาคเกษตรต่อรายได้ทั้งหมดเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.24 สัดส่วนเงินโอนต่อรายได้ทั้งหมดเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.18 การเพิ่มขึ้นของสัดส่วนรายได้รายได้จากค่าแรงและเงินเดือน กำไรนอกภาคเกษตร และเงินโอนนี้ส่งผลให้สัดส่วนกำไรภาคเกษตรต่อรายได้ทั้งหมดลดลงร้อยละ 0.94

นอกจากนี้ การศึกษาผลของการว่างงานและเงินเพื่อต่อการกระจายรายได้ตามหน้าที่การผลิต (Functional or Factoral Income Distribution) ข้างต้น ยังพบว่า ขนาดของค่าสัมประสิทธิ์ของการว่างงานมากกว่าของเงินเพื่อในทุกสมการ ยกเว้น สมการของสัดส่วนรายได้อื่นๆ ต่อรายได้ทั้งหมด ทำให้สามารถสรุปได้ว่า การว่างงานมีอิทธิพลต่อการกระจายรายได้ตามหน้าที่การผลิตมากกว่าเงินเพื่อ ยิ่งไปกว่านั้น ยังพบว่า มีการแลกกัน (Trade Off) ระหว่างการว่างงานและเงินเพื่อ ที่ส่งผลต่อสัดส่วนกำไรนอกภาคเกษตร สัดส่วนเงินโอน และสัดส่วนรายได้จากทรัพย์สิน

6.1.2 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการว่างงานและเงินเพื่อกับการกระจายรายได้ระหว่างบุคคลหรือการกระจายรายได้ตามขนาด (Personal or Size Distribution of Income)

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการว่างงานและเงินเพื่อกับการกระจายรายได้ตามหน้าที่การผลิต (Functional or Factoral Income Distribution) ใน 6.1.1 ประกอบกับการศึกษาความเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตต่างๆ ของคนในแต่ละชั้นรายได้ ในตารางที่ 5.2 รวมทั้งการรวบรวมข้อมูลส่วนแบ่งในรายได้ทั้งหมดที่คนในแต่ละชั้นรายได้ได้รับ ทำให้สามารถคำนวณผลของการว่างงานและเงินเพื่อที่มีต่อการกระจายรายได้ระหว่างบุคคล หรือการกระจายรายได้ตามขนาด (Personal or Size Distribution of Income) ได้ดังนี้

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. ผลของการว่างงานต่อส่วนแบ่งในรายได้ทั้งหมดที่คนในแต่ละชั้นรายได้ได้รับ

ตารางที่ 6.2 ผลของการว่างงานต่อส่วนแบ่งในรายได้ทั้งหมดที่คนในแต่ละชั้นรายได้ได้รับ

เมื่ออัตราการว่างงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 1

ชั้นรายได้	ผลของการว่างงานผ่านรายได้จากปัจจัยการผลิตต่างๆ						
	ค่าแรง เงินเดือน	กำไร นอกภาคเกษตร	กำไร ภาคเกษตร	เงินโอน	รายได้จาก ทรัพย์สิน	รายได้อื่นๆ	รวม
1	-0.0162	-0.0040	0.0867	0.0092	-0.0012	0.0038	0.0783
2	-0.0326	-0.0121	0.1337	0.0175	-0.0026	0.0048	0.1087
3	-0.0593	-0.0281	0.1612	0.0251	-0.0055	0.0055	0.0989
4	-0.1126	-0.0685	0.1705	0.0392	-0.0110	0.0074	0.0250
5	-0.3492	-0.2173	0.2183	0.0895	-0.0692	0.0184	-0.3095
รวม	-0.5699	-0.3300	0.7704	0.1805	-0.0895	0.0399	0.0014*

จากตารางที่ 6.2 พบว่า อัตราการว่างงานที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้คนในชั้นรายได้ที่ 1 - 4 ได้รับส่วนแบ่งในรายได้ทั้งหมดเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.0783 ร้อยละ 0.1087 ร้อยละ 0.0989 และ ร้อยละ 0.0250 ตามลำดับ ขณะที่ทำให้คนในชั้นรายได้ที่ 5 ได้รับส่วนแบ่งในรายได้ทั้งหมดลดลง ร้อยละ 0.3095 ดังนั้น อาจสรุปได้ว่า การว่างงานที่เพิ่มขึ้น ทำให้การกระจายรายได้ระหว่างบุคคลดีขึ้น ความไม่เท่าเทียมกันในรายได้ลดลง

สาเหตุสำคัญที่ทำให้ส่วนแบ่งในรายได้ทั้งหมดของคนในชั้นรายได้ที่ 1 และ 2 เพิ่มขึ้น เกิดจากการที่อัตราการว่างงานที่เพิ่มขึ้น ทำให้สัดส่วนกำไรภาคเกษตรเพิ่มขึ้น และคนในชั้นรายได้ที่ 1 และ 2 ได้รับรายได้หลักจากกำไรภาคเกษตร และสัดส่วนกำไรภาคเกษตรนี้ก็มากกว่าสัดส่วนรายได้จากปัจจัยการผลิตอื่นๆ อยู่มาก

* อันที่จริงค่าดังกล่าวจะต้องเท่ากับศูนย์ แต่เนื่องจากค่าต่างๆ ที่นำมาใช้ในการคำนวณมาจาก การเฉลี่ย ดังนั้น ค่าดังกล่าวจึงคลาดเคลื่อนเล็กน้อย

สำหรับคนในชั้นรายได้ที่ 3 ได้รับส่วนแบ่งในรายได้ทั้งหมดเพิ่มขึ้น เนื่องจาก คนในชั้นรายได้ที่ 3 ได้รับรายได้หลักจากค่าแรงและเงินเดือน รองลงมา คือ กำไรภาคเกษตร แต่ สัดส่วนรายได้จากทั้งสองแหล่งไม่ได้แตกต่างกันมากนัก ประกอบกับการว่างงานที่เพิ่มขึ้น ทำให้ สัดส่วนกำไรภาคเกษตรเพิ่มขึ้นมากกว่าสัดส่วนค่าแรงและเงินเดือนที่ลดลง ดังนั้น อัตราการว่างงาน ที่เพิ่มขึ้น จึงทำให้คนในชั้นรายได้ที่ 3 ได้รับส่วนแบ่งในรายได้ทั้งหมดเพิ่มขึ้น

คนในชั้นรายได้ที่ 4 ได้รับรายได้หลักจากค่าแรงและเงินเดือน รองลงมา คือ กำไรนอกภาคเกษตร กำไรภาคเกษตร และเงินโอน ซึ่งถึงแม้ว่า การว่างงานที่เพิ่มขึ้นจะทำให้สัดส่วน ค่าแรงและเงินเดือน และสัดส่วนกำไรนอกภาคเกษตรลดลง แต่การว่างงานที่เพิ่มขึ้นก็ทำให้สัดส่วน กำไรภาคเกษตร และสัดส่วนเงินโอนเพิ่มขึ้น ซึ่งการเพิ่มขึ้นนี้มากกว่าการลดลงของสัดส่วนค่าแรง และเงินเดือน กับการลดลงของสัดส่วนกำไรนอกภาคเกษตรเล็กน้อย ดังนั้น การว่างงานที่เพิ่มขึ้น จึงทำให้ส่วนแบ่งในรายได้ทั้งหมดของคนในชั้นรายได้ที่ 4 เพิ่มขึ้นเล็กน้อย

และสาเหตุที่ทำให้คนในชั้นรายได้ที่ 5 ได้รับส่วนแบ่งในรายได้ทั้งหมดลดลง เนื่องจาก คนในชั้นรายได้ที่ 5 ได้รับรายได้หลักจากค่าแรงและเงินเดือน กับกำไรนอกภาคเกษตร เป็นสำคัญ ซึ่งการว่างงานที่เพิ่มขึ้น ทำให้สัดส่วนทั้งสองนี้ลดลง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ผลของเงินเพื่อต่อส่วนแบ่งในรายได้ทั้งหมดที่คนในแต่ละชั้นรายได้ได้รับ

ตารางที่ 6.3 ผลของเงินเพื่อต่อส่วนแบ่งในรายได้ทั้งหมดที่คนในแต่ละชั้นรายได้ได้รับ
เมื่ออัตราเงินเพื่อเพิ่มขึ้นร้อยละ 1

ชั้นรายได้	ผลของเงินเพื่อผ่านรายได้จากปัจจัยการผลิตต่างๆ						
	ค่าแรง เงินเดือน	กำไร นอกภาคเกษตร	กำไร ภาคเกษตร	เงินโอน	รายได้จาก ทรัพย์สิน	รายได้อื่นๆ	รวม
1	-0.0079	0.0006	0.0180	-0.0020	0.0006	0.0058	0.0151
2	-0.0160	0.0018	0.0278	-0.0039	0.0015	0.0071	0.0183
3	-0.0291	0.0043	0.0335	-0.0056	0.0031	0.0083	0.0145
4	-0.0553	0.0104	0.0354	-0.0087	0.0061	0.0111	-0.0010
5	-0.1715	0.0329	0.0454	-0.0199	0.0384	0.0276	-0.0471
รวม	-0.2798	0.0500	0.1601	-0.0401	0.0497	0.0599	-0.0002*

จากตารางที่ 6.3 พบว่า อัตราเงินเพื่อที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้ส่วนแบ่งในรายได้ทั้งหมดของคนในชั้นรายได้ที่ 1-3 เพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.0151 ร้อยละ 0.0183 และร้อยละ 0.0145 ตามลำดับ ขณะที่ทำให้ส่วนแบ่งในรายได้ทั้งหมดของคนในชั้นรายได้ที่ 4 และ 5 ลดลง ร้อยละ 0.0010 และ ร้อยละ 0.0471 ดังนั้น อาจสรุปได้ว่า เงินเพื่อที่เพิ่มขึ้น ทำให้การกระจายรายได้ระหว่างบุคคลดีขึ้น ความไม่เท่าเทียมกันในรายได้ลดลง

สาเหตุสำคัญที่ทำให้ส่วนแบ่งในรายได้ทั้งหมดของคนในชั้นรายได้ที่ 1 และ 2 เพิ่มขึ้น เนื่องจาก คนในชั้นรายได้ที่ 1 และ 2 ได้รับรายได้หลักจากกำไรภาคเกษตรเป็นสำคัญ และอัตราเงินเพื่อที่เพิ่มขึ้น ทำให้สัดส่วนกำไรภาคเกษตรเพิ่มขึ้น

สำหรับคนในชั้นรายได้ที่ 3 ได้รับส่วนแบ่งในรายได้ทั้งหมดเพิ่มขึ้น เนื่องจาก คนในชั้นรายได้ที่ 3 ได้รับรายได้หลักจากค่าแรงและเงินเดือน รองลงมาคือ กำไรนอกภาคเกษตร และ

* อันที่จริงค่าดังกล่าวจะต้องเท่ากับศูนย์ แต่เนื่องจากค่าต่างๆ ที่นำมาใช้ในการคำนวณมาจากการเฉลี่ย ดังนั้น ค่าดังกล่าวจึงคลาดเคลื่อนเล็กน้อย

กำไรภาคเกษตร ซึ่งถึงแม้ว่า อัตราเงินเฟ้อที่เพิ่มขึ้น จะทำให้สัดส่วนค่าแรงและเงินเดือนลดลง แต่ก็ทำให้สัดส่วนกำไรนอกภาคเกษตรและสัดส่วนกำไรภาคเกษตรเพิ่มขึ้น และเพิ่มขึ้นในขนาดที่มากกว่าสัดส่วนค่าแรงและเงินเดือนที่ลดลง ดังนั้น อัตราเงินเฟ้อที่เพิ่มขึ้น จึงทำให้คนในชั้นรายได้ที่ 3 ได้รับส่วนแบ่งในรายได้ทั้งหมดเพิ่มขึ้น

และสาเหตุที่ทำให้ส่วนแบ่งในรายได้ทั้งหมดของคนในชั้นรายได้ที่ 4 และ 5 ลดลง เนื่องจาก รายได้หลักของคนในชั้นรายได้ที่ 4 และ 5 มาจากค่าแรงและเงินเดือนเป็นสำคัญ และสัดส่วนค่าแรงและเงินเดือนนี้ ก็มากกว่าสัดส่วนรายได้จากปัจจัยการผลิตอื่นๆ อย่างชัดเจน ประกอบกับอัตราเงินเฟ้อที่เพิ่มขึ้น ทำให้สัดส่วนค่าแรงและเงินเดือนลดลง ดังนั้น อัตราเงินเฟ้อที่เพิ่มขึ้น จึงทำให้คนในชั้นรายได้ที่ 4 และ 5 ได้รับส่วนแบ่งในรายได้ทั้งหมดลดลง

นอกจากนี้ การศึกษาผลของการว่างงานและเงินเฟ้อต่อการกระจายรายได้ระหว่างบุคคล หรือการกระจายรายได้ตามขนาด (Personal or Size Distribution of Income) ช่างต้น ยังพบว่า การว่างงานที่เพิ่มขึ้น ทำให้ส่วนแบ่งในรายได้ทั้งหมดของคนทุกชั้นรายได้เปลี่ยนแปลงมากกว่าเงินเฟ้อที่เพิ่มขึ้น ดังนั้น สามารถสรุปได้ว่า การว่างงานมีอิทธิพลต่อการกระจายรายได้ระหว่างบุคคลมากกว่าเงินเฟ้อ ยิ่งไปกว่านั้น ในทุกสมการ ยกเว้น สมการของส่วนแบ่งในรายได้ทั้งหมดที่คนในชั้นรายได้ที่ 4 ได้รับ การว่างงานและเงินเฟ้อส่งผลต่อส่วนแบ่งในรายได้ทั้งหมดที่คนในแต่ละชั้นรายได้ได้รับ ในทิศทางเดียวกัน ซึ่งแสดงว่า ไม่มีการแลกกัน (Trade Off) ระหว่างการว่างงานและเงินเฟ้อ ที่ส่งผลต่อการกระจายรายได้ระหว่างบุคคล หรือการกระจายรายได้ตามขนาด

6.2 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการว่างงานและเงินเฟ้อกับภาวะความยากจน

$$HCR_t = 26.0514 + 0.5529 U_t + 0.5821 \pi_t - 2.1821 T_t$$

(12.2595)** (1.6031)* (1.7814)* (-13.3275)**

$$R^2 = 0.9827$$

$$F - \text{Statistic} = 170.8338$$

$$S.E. = 1.2766$$

$$\text{Durbin - Watson stat} = 1.4620$$

หมายเหตุ : ค่าในวงเล็บแสดงค่า t-statistic

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 80 (ทดสอบ 2 ทาง)

** มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 90 (ทดสอบ 2 ทาง)

ผลการศึกษาจากแบบจำลองพบว่าอัตราการว่างงาน อัตราเงินเฟ้อ และแนวโน้มสามารถอธิบาย Head Count Ratio ได้ร้อยละ 98 ($R^2 = 0.9827$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 99 (F - Statistic = 170.8338) และเมื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์ด้วย t - statistic พบว่า

1. เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่แล้ว อัตราการว่างงานที่เปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะทำให้สัดส่วนคนจนเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 0.5529 ในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า เมื่ออัตราการว่างงานสูงขึ้น ทำให้คนในชั้นรายได้ต่ำที่เคยมีงานทำ และมีรายได้สูงกว่าเส้นความยากจน กลายเป็นคนว่างงานและมีรายได้ลดลง ซึ่งรายได้ที่ลดลงนี้ทำให้คนกลุ่มนี้มีรายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจน ทำให้จำนวนคนที่มียาได้ต่ำกว่าเส้นความยากจนเพิ่มขึ้น สัดส่วนคนจนสูงขึ้น ซึ่งหมายความว่าอัตราการว่างงานที่เพิ่มขึ้น ทำให้คนในชั้นรายได้ต่ำมีรายได้ลดลง มีชีวิตความเป็นอยู่ที่แย่ง

แต่การที่ปัญหาความยากจนเพิ่มขึ้นพร้อมๆ กับการกระจายรายได้ที่ดีขึ้น มีสาเหตุมาจาก รายได้ทั้งหมดที่ลดลง ซึ่งเป็นผลมาจากอัตราการว่างงานที่เพิ่มขึ้น ดังนั้น ถึงแม้ส่วนแบ่งในรายได้ทั้งหมดของคนในชั้นรายได้ต่ำจะเพิ่มขึ้นในเชิงเปรียบเทียบ แต่รายได้ที่คนในชั้นรายได้ต่ำได้รับนั้นก็ยังมีจำนวนที่น้อยลง

2. เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่แล้ว อัตราเงินเฟ้อ ที่เปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะทำให้สัดส่วนคนจนเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 0.5821 ในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า เมื่ออัตราเงินเฟ้อสูงขึ้น เส้นความยากจนซึ่งผันแปรไปตามเงินเฟ้อจะเพิ่มขึ้น แต่รายได้ของคนในชั้นรายได้ต่ำที่มีรายได้อยู่ในระดับใกล้เคียงกับเส้นความยากจน ไม่ได้เพิ่มขึ้นในอัตราที่เท่ากัน ทำให้คนในชั้นรายได้ต่ำกลายเป็นคนจนเพิ่มขึ้น ส่งผลให้สัดส่วนคนจนสูงขึ้น

ถึงแม้ว่าอัตราเงินเฟ้อที่เพิ่มขึ้น จะคนในชั้นรายได้ต่ำจะกลายเป็นคนจนเพิ่มขึ้น แต่ก็ทำให้ส่วนแบ่งในรายได้ทั้งหมดที่คนในชั้นรายได้ต่ำได้รับเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เป็นเพราะ อัตราเงินเฟ้อที่เพิ่มขึ้น ทำให้เส้นความยากจนเพิ่มขึ้น พร้อมกับรายได้ของคนในชั้นรายได้ต่ำที่เพิ่มขึ้น ซึ่งรายได้ที่เพิ่มขึ้นของคนในชั้นรายได้ต่ำนี้ทำให้ส่วนแบ่งในรายได้ทั้งหมดของคนในชั้นรายได้ต่ำเพิ่มขึ้น

3. เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่แล้ว แนวโน้มที่เปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย หรือเมื่อเวลาผ่านไป 1 ปี สัดส่วนคนจนจะลดลงร้อยละ 2.1821 ในทิศทางตรงกันข้าม

นอกจากนั้น การศึกษาผลของการว่างงานและเงินเฟ้อต่อภาวะความยากจนข้างต้น ยังพบว่า ขนาดของค่าสัมประสิทธิ์ของเงินเฟ้อมากกว่าของการว่างงาน ซึ่งหมายความว่าเงินเฟ้อมีอิทธิพลต่อสัดส่วนคนจนมากกว่าการว่างงาน ยิ่งไปกว่านั้น การว่างงานและเงินเฟ้อ ยังส่งผลต่อภาวะความยากจน ในทิศทางเดียวกัน ซึ่งแสดงว่า ไม่มีการแลกกัน (Trade Off) ระหว่างการว่างงานและเงินเฟ้อ ที่ส่งผลต่อภาวะความยากจน

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย